

ΜΑΘΗΜΑ ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΩΝ
Καθηγητής: Παναγιώτης Φούκας
ΕΝΟΤΗΤΑ «ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΕΣ ΑΠΟΡΙΕΣ ΚΑΙ ΘΕΟΛΟΓΙΚΕΣ ΑΠΟΚΡΙΣΕΙΣ»

α. Είσαγωγή στην ήθική

1. «Προθέρμανση» σκέψεως.

Σκεφθείτε ένα καλό άνθρωπο.
Τί είναι αυτό που τον κάνει καλό;

2. «Ο Δημήτρης και ο Βαγγέλης επιστρέφουν σπίτι το μεσημέρι από το σχολείο. Στον δρόμο αποφασίζουν να αγοράσουν από μία σοκολάτα. Ο Δημήτρης δεν έχει χρήματα μαζί του, κι ο Βαγγέλης προσφέρεται να τον κεράσει. Ο Δημήτρης τον ευχαριστεί και υπόσχεται ότι θα ανταποδώσει το κέρασμα την επομένη. Βγαίνοντας από το κατάστημα, ένας άλλος συμμαθητής τους βάζει τρικλοποδιά στον Δημήτρη, κι αυτός, τσαντισμένος, τον χτυπά. Όταν ήρεμούν από το περιστατικό, οι δυο φίλοι συζητούν τί έγινε».

- Είναι σωστό να ανταποδώσουμε το κακό, όπως ανταποδίδουμε το καλό;

[- Τί είναι το κακό; (Βλέπε *Αίνιγμα του κακού*, Χ. Γιανναράς)]

- **Ἐφ' ἡμῖν καὶ οὐκ ἐφ' ἡμῖν.**

Ἡθική στὰ ἐφ' ἡμῖν: Ἡ λέξη ήθική, ή ήθική φιλοσοφία, όπως ονομάζεται αλλιώς, προέρχεται από τη λέξη ήθος, ή οποία σημαίνει [από το λεξικό Liddell καὶ Scott]:

ἦθος, -εος, τό, έκτεταμένος τύπος τοῦ ἔθος, **I.** συνήθης διαμονή, ενδιαίτημα, τὰ μέρη ἢ τὰ καταλύματα τῶν ζώων **II.** 1. **συνήθεια, ἔθιμο**, 2. λέγεται γιὰ τὸν ἄνθρωπο: **χαρακτήρ, διάθεση**, 3. χρησιμοποιεῖται γιὰ **τοὺς τρόπους**.

Ἡ ήθική μᾶς βοηθᾷ στοὺς ἐξῆς σκοποὺς τῆς ζωῆς μας:

- πῶς νὰ ζήσουμε μία *καλή* ζωή
- ποῖό ἐῖναι τὸ σωστὸ καὶ ποῖὸ τὸ λάθος
- ποῖὰ ἐῖναι τὰ δικαιώματα καὶ ποιές οἱ ὑποχρεώσεις μας
- τί ἐῖναι καλὸ καὶ τί κακό

ἢ, μὲ ἀπλᾶ λόγια, **πῶς πρέπει νὰ ζοῦμε καὶ πῶς νὰ φερόμαστε (στοὺς ἄλλους).**

Στὰ ἐπόμενα μαθήματα θὰ ἐξετάσουμε σχετικὰ παραδείγματα (*Ἡ σανίδα τοῦ Καρνεάδη καὶ τὸ πρόβλημα τοῦ τράμ*).